

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 346/2014-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 10. júna 2014 predbežne prerokoval sťažnosť spoločnosti EP – TRADE, spol. s r. o., Markušovská cesta 1, Spišská Nová Ves, zastúpenej advokátkou JUDr. Silviou Kollárovou, Advokátska kancelária, Štúrova 29, Levoča, vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom a uznesením Okresného súdu Nové Zámky sp. zn. 0 Tp 543/2013 z 12. augusta 2013 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť spoločnosti EP – TRADE, spol. s r. o., Spišská Nová Ves, **o d m i e t a** ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 11. októbra 2013 doručená sťažnosť spoločnosti EP – TRADE, spol. s r. o., Markušovská cesta 1, Spišská Nová Ves (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane

ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom a uznesením Okresného súdu Spišská Nová Ves (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 0 Tp 543/2013 z 12. augusta 2013.

Z predloženej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka vystupuje v pozícii poškodeného v trestnom konaní vedenom pod ČVS: ORP – 949/OEK-SN-2011 pre trestný čin podvodu podľa § 221 ods. 1 a 2 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov, kde bolo obvinenie obvineným vznesené uznesením z 31. decembra 2012.

Sťažovateľka v sťažnosti uvádza, že písomným podaním z 20. januára 2013 predložila Okresnej prokuratúre Spišská Nová Ves (ďalej len „okresná prokuratúra“) návrh na zaistenie majetku a majetkových práv obvinených podľa § 50 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“). Prokurátor okresnej prokuratúry návrh sťažovateľky uznesením sp. zn. 1 Pv 66/12 z 11. júla 2013 zamietol ako nedôvodný.

Sťažovateľka argumentuje, že sa nestotožnila *„s vyložene všeobecným tvrdením prokurátora, že zistená hodnota majetku obvinených viacnásobne prevyšuje výšku škody objektívne stanovenú pre účely trestného konania“*, a preto uznesenie okresnej prokuratúry napadla sťažnosťou, o ktorej rozhodol okresný súd uznesením sp. zn. 0 Tp 543/2013 z 12. augusta 2013 (ďalej aj „namietané uznesenie“), ktorým sťažnosť ako nedôvodnú zamietol podľa § 193 ods. 1 Trestného poriadku.

Sťažovateľka je toho názoru, že odôvodnenie namietaného uznesenia je nedostatočné, a na tomto mieste argumentuje, že *„odôvodnenie predmetného uznesenia trpí nedostatkom jasnej, zrozumiteľnej, určitej skutkovo a právne preskúmateľnej argumentácie, nakoľko je bezpochyby preukázané, že v odôvodnení svojho uznesenia samosudca pre prípravné konanie nijako nevyhodnotil nami uvádzané argumenty, nijako sa nimi nezaoberal, čím bezpochyby porušil základné právo poškodenej obchodnej spoločnosti na spravodlivé súdne konanie vo vzťahu k odôvodneniu súdneho rozhodnutia“*. Podľa sťažovateľky *„Okolnosť, že sudca pre prípravné konanie nezistil z obsahu spisu účelovosť konania obvinených z ktorej možno vyvodiť existenciu dôvodnej obavy z marenia*

alebo sťažovania uspokojenia nároku poškodeného na náhradu škody – možno vyhodnotiť ako arbitrárne, nedôsledne a bezprecedentné konštatovanie vo vzťahu nielen k obsahu spisu, ale aj vo vzťahu ku argumentom a dôkazom, ktoré sme v sťažnosti uvádzali a aj dokladovali.“.

Sťažovateľka na základe uvedeného v závere sťažnosti navrhuje, aby ústavný súd po prijatí jej sťažnosti na ďalšie konanie rozhodol nálezom, v ktorom by vyslovil porušenie jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru namietaným uznesením okresného súdu, toto uznesenie zrušil, priznal sťažovateľke primerané finančné zadosťučinenie v sume 5 000 €, ako aj náhradu trov právneho zastúpenia.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každú sťažnosť predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní sťažnosti ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jej prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Sťažovateľka v podanej sťažnosti namieta, že uznesením okresného súdu, ktorým bola zamietnutá sťažnosť sťažovateľky proti uzneseniu okresnej prokuratúry o zamietnutí návrhu sťažovateľky na postup podľa § 50 ods. 1 Trestného poriadku, došlo k porušeniu jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Porušenie označených práv vidí sťažovateľka v absencii zrozumiteľnej a právne preskúmateľnej argumentácie rozhodnutia, ako aj v arbitrárnosti skutkových záverov konajúceho súdu.

V zmysle čl. 127 ods. 1 ústavy je ústavná ochrana základných práv a slobôd, ako aj ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z príslušnej medzinárodnej zmluvy rozdelená medzi všeobecné súdy a ústavný súd. Systém tejto ochrany je založený na princípe subsidiarity, ktorý určuje aj rozsah právomoci ústavného súdu pri poskytovaní ochrany týmito právami a slobodami vo vzťahu k právomoci všeobecných súdov (čl. 142 ods. 1 ústavy), a to tak, že všeobecné súdy sú primárne zodpovedné za výklad a aplikáciu zákonov, ako aj za dodržiavanie základných práv a slobôd (čl. 144 ods. 1 a čl. 152 ods. 4 ústavy). Ústavný súd preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Skutkové a právne závery všeobecného súdu tak môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01, II. ÚS 67/04).

Ústavný súd pri posúdení námietky sťažovateľky sústredil svoju pozornosť na relevantnú právnu úpravu, teda na zodpovedanie otázky, či rozhodnutie okresného súdu, ako aj rozhodnutie okresnej prokuratúry (na ktorej odôvodnenie rozhodnutia okresný súd odkázal) malo dostatočnú oporu v relevantnej právnej úprave a či v intenciách prezentovanej judikatúry bol sťažovateľke poskytnutý náležitý a zároveň ústavne

konformný výklad aplikovanej právnej úpravy, ako aj na to nadväzujúce dostatočné zdôvodnenie prijatých záverov.

Podľa § 50 ods. 1 Trestného poriadku ak je dôvodná obava, že uspokojenie nároku poškodeného na náhradu škody spôsobenej trestným činom bude marené alebo sťažované, možno nárok až do pravdepodobnej výšky škody zaistiť: a) na majetku obvineného, b) na majetkových právach obvineného v právnickej osobe, v ktorej má obvinený majetkovú účasť, c) na majetkových právach právnickej osoby, v ktorej obvinený: 1. má majetkovú účasť, alebo 2. je štatutárnym orgánom, členom štatutárneho orgánu, členom iného orgánu, prokuristom, vedúcim organizačnej zložky podniku, ktorý je zapísaný do obchodného registra, alebo vedúcim podniku zahraničnej osoby, ktorý je zapísaný do obchodného registra, ak je na podklade zistených skutočností dostatočne odôvodnený záver, že trestný čin, za ktorý je trestne stíhaný obvinený, bol spáchaný v mene alebo v prospech tejto právnickej osoby, d) na majetkových právach právnickej osoby, v ktorej má priamu alebo nepriamu majetkovú účasť právnická osoba, v ktorej obvinený: 1. má majetkovú účasť, alebo 2. je štatutárnym orgánom, členom štatutárneho orgánu, členom iného orgánu, prokuristom, vedúcim organizačnej zložky podniku, ktorý je zapísaný do obchodného registra, alebo vedúcim podniku zahraničnej osoby, ktorý je zapísaný do obchodného registra, ak je na podklade zistených skutočností dostatočne odôvodnený záver, že trestný čin, za ktorý je trestne stíhaný obvinený, bol spáchaný v mene alebo v prospech tejto právnickej osoby, e) na ostatných majetkových právach obvineného.

Podľa § 50 ods. 4 Trestného poriadku o zaistení rozhoduje súd na návrh prokurátora alebo poškodeného, v prípravnom konaní prokurátor na návrh poškodeného; v prípravnom konaní môže prokurátor nárok zaistiť aj bez návrhu poškodeného, ak si to vyžaduje ochrana jeho záujmov, najmä ak hrozí nebezpečenstvo z omeškania.

Podľa § 50 ods. 5 Trestného poriadku súd a v prípravnom konaní prokurátor zamietne návrh poškodeného, ak zistí, že návrh nie je dôvodný.

Okresná prokuratúra uznesením sp. zn. 1 Pv 66/12 z 11. júla 2013 návrh sťažovateľky na zaistenie majetku a majetkových práv obvinených ako nedôvodný zamietla. V odôvodnení uznesenia okresná prokuratúra uviedla, že Trestný poriadok aplikáciu inštitútu zaistenia majetku a majetkových práv obvineného podmieňuje nielen existenciou potenciálneho nároku poškodeného na náhradu škody, ale aj preukázaním dôvodnej obavy z marenia alebo sťažovania uspokojenia tohto nároku poškodeného. Na tomto mieste okresná prokuratúra zdôraznila, že zaistenie majetku obvineného bez naplnenia striktných zákonných požiadaviek by predstavovalo neodôvodnený a neprimeraný zásah do vlastníckeho práva obvineného pred právoplatným rozhodnutím o jeho vine. Okresná prokuratúra poukázala na to, že zákonom predpokladaná obava musí byť v trestnom konaní nepochybne zistená, pričom nemožno vychádzať len z nepodložených domnienok, preto pre účely postupu podľa § 50 ods. 1 Trestného poriadku treba preukázať a zdokumentovať také konanie obvineného, z ktorého možno vyvodiť konanie s negatívnymi dôsledkami k prípadnému budúcemu nároku poškodeného na náhradu škody spôsobenej trestným činom. V nadväznosti na uvedené okresná prokuratúra prezentovala skutkové zistenia týkajúce sa zistenej hodnoty majetku a majetkových práv obvinených, ktorá podľa týchto zistení okresnej prokuratúry presahuje viacnásobne výšku škody objektívne vyčíslenú pre účely trestného konania. Predovšetkým však okresná prokuratúra dôvodila, že nebol zistený žiaden účelový prevod označeného majetku (a to ani pokus oň) zo strany obvinených, kde prezentovala podklady pre tieto závery, a konštatovala, že skutočnosti popísané sťažovateľkou v jej návrhu „*nepreukazujú prítomnosť dôvodnej obavy predpokladanej Trestným poriadkom*“, kde takýmto dôvodom podľa vyjadrenia okresnej prokuratúry nie je ani sťažovateľkou zmienená okolnosť prevodu motorového vozidla (ktorého sa týka vyšetrovaná trestná činnosť), pretože k označenému prevodu došlo takmer rok a pol pred vznesením obvinenia obvineným. Okresná prokuratúra dodala, že „*V záujme predídania prípadným účelovým prevodom, boli príslušná správa katastra, ako aj príslušný registrový súd, ešte dňa 28.01.2013 vyšetrovateľom PZ požiadané o signalizovanie akýchkoľvek zmien, ktoré by vo vzťahu k nehnuteľnému majetku, resp. obchodnému podielu boli obvinenými navrhované. Tým bol vytvorený priestor na prípadné zamedzenie neželaného konania zo strany obvinených.*“.

Okresný súd v namietanom uznesení odvolávajúc sa na odôvodnenie uznesenia okresnej prokuratúry konštatoval, že existencia dôvodnej obavy zo zmarenia uspokojenia nároku poškodeného na náhradu škody nebola preukázaná, pretože nebolo preukázané účelové („*neželané*“) konanie obvinených (účelové prevody majetku obvinených, prípadne pokus o takýto prevod) predvídané Trestným poriadkom.

Okresný súd, ktorý rozhodol v namietanom uznesení o zamietnutí sťažovateľky, svoje právne závery podporil odkazom na odôvodnenie uznesenia okresnej prokuratúry. Uvedený spôsob formulovania odôvodnenia rozhodnutia považuje ústavný súd z hľadiska jeho preskúmateľnosti za akceptovateľný (keďže obsah predchádzajúceho rozhodnutia okresnej prokuratúry bol sťažovateľke dostupný).

Pokiaľ ide o zmienené odôvodnenie, ktoré bolo podkladom pre zamietnutie návrhu sťažovateľky na zaistenie majetku a majetkových práv obvinených, je ústavný súd toho názoru, že poskytuje sťažovateľke v prvom rade náležitú interpretáciu relevantnej právnej úpravy, v rámci ktorej sú podrobne vysvetlené obligátorne zákonné podmienky, splnenie ktorých je vyžadované pre realizáciu inštitútu zaistenia podľa § 50 Trestného poriadku. Rovnako náležite objasňuje odôvodnenie rozhodnutia podklady prijatých skutkových záverov o absencii účelového konania obvinených (a to aj v kontexte argumentácie sťažovateľky), ktoré viedli k zodpovedajúcemu právnemu záveru o neexistencii dôvodnej obavy z marenia alebo sťažovania uspokojenia nároku poškodeného na náhradu škody.

Podľa názoru ústavného súdu toto odôvodnenie zrozumiteľne a bez zjavných logických protirečení vysvetľuje svoj skutkový a tomu zodpovedajúci právny záver, nijako nepopiera zmysel aplikovaných právnych noriem, a teda nenesie znaky svojvoľnosti ani arbitrárnosti.

Ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia základného práva sťažovateľky zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy ani jej práva zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom a namietaným uznesením okresného súdu, pretože je zřejmé, že okresný súd a tiež okresná prokuratúra aplikovali platnú a účinnú právnu úpravu (zamietnutie návrhu podľa § 50 ods. 5

Trestného poriadku), aplikácii ktorej predchádzal jej náležitý a ústavne konformný výklad a skutkové a právne závery rozhodnutia boli náležité a zároveň logicky odôvodnené.

Ústavný súd preto dospel k záveru, že sťažnosť sťažovateľky je potrebné odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Z týchto dôvodov ústavný súd už pri predbežnom prerokovaní sťažnosti rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia, a ďalšími návrhmi sťažovateľky sa už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. júna 2014